

Briselē, 2021. gada 30. jūlijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2021/0239(COD)

10286/21
ADD 3

EF 224
ECOFIN 661
DROIPEN 119
ENFOPOL 256
CT 92
FISC 107
COTER 82
CODEC 1001

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2021) 191 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentiem Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas tiesību aktu kopums: Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2015/849 Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko izveido lestādi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanai un groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) 1094/2010 un (ES) 1095/2010 Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI par līdzekļu un konkrētu kryptoaktīvu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1781/2006 (pārstrādāta redakcija)

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2021) 191 *final*.

Pielikumā: SWD(2021) 191 *final*

Briselē, 20.7.2021.
SWD(2021) 191 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentiem

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas tiesību aktu kopums:

Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai

Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2015/849

Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko izveido Iestādi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanai un groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) 1094/2010 un (ES) 1095/2010

Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI par līdzekļu un konkrētu kriptoaktīvu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1781/2006 (pārstrādāta redakcija)

{COM(2021) 420 final} - {SEC(2021) 391 final} - {SWD(2021) 190 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums par Komisijas tiesību aktu priekšlikumu kopumu attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu (NILL/TFN), tostarp: regulas projektu par NILL/TFN; projektu grozījumiem Direktīvā 2015/849 par NILL/TFN; projektu regulai, ar ko izveido ES NILL/TFN iestādi.
A. Rīcības nepieciešamība
Kādēļ? Kādas problēmas tiek risinātas?
Neraugoties uz nesen veiktajiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvas grozījumiem, ir konstatētas trīs problēmas: skaidru un konsekventu noteikumu trūkums, nekoncekventa uzraudzība visā iekšējā tirgū un nepietiekama koordinācija un informācijas apmaiņa starp finanšu ziņu vākšanas vienībām (FIU). Ir atsauce uz 2019. gada "post-mortem" ziņojumu par nesenajiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas gadījumiem ES (COM(2019)373 final). Attiecībā uz noteikumiem tiek ņemts vērā tas, ka skaidras naudas operācijām nav ierobežojumu un kā tas ietekmē to, kā tiek mazināts augstais NILL risks, ko rada lieli skaidras naudas maksājumi; to subjektu loks, uz kuriem attiecas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas tiesību akti un klientu uzticamības pārbaude, cita starpā ir jomas, kurās varētu būt lietderīgi panākt lielāku saskaņotību. Pašreizējai pieejai attiecībā uz trešām valstīm ir ierobežota efektivitāte. Kas attiecas uz uzraudzību, izpildes efektivitāte dažādās dalībvalstīs atšķiras resursu un prakses atšķirību dēļ. Finanšu ziņu vākšanas vienībām pašlaik trūkst kopīgu metožu un saskaņotu veidņu, kas kavē kopīgu analīzi, kā rezultātā netiek optimāli atklāti darījumi un darbības, kas varētu būt saistītas ar NILL/TF. Pašreizējā pieeja pārrobežu bankas kontu turētāju identificēšanai nav efektīva.
Ko plānots panākt ar šo iniciatīvu?
Mērķis ir stiprināt preventīvo NILL/TFN regulējumu ES, novēršot pašreizējās nepilnības, kas ļauj noziedzniekiem ļaunprātīgi izmantot ES finanšu sistēmu, lai legalizētu nelikumīgi iegūtus līdzekļus vai atļautu teroristu darbību finansēšanu terorisma nolūkos. Ir sagaidāms, ka tas notiks, pateicoties rīcībai gan likumdošanas, gan strukturālā līmenī:
- skaidrāks noteikumu kopums, tostarp tieši piemērojami noteikumi, nodrošinās saskaņotāku regulējuma piemērošanu. Tas nodrošinās konsekventāku pieeju tiem subjektiem, kuriem ir jāpiemēro nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas noteikumi visā ES, kā arī pasākumiem, kas tiem jāievieš, papildus skaidras naudas maksājumu maksimālā apjoma ieviešanai ES, - tas, ka tiks izveidota ES iestāde nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanai, uzlabos uzraudzību un atbalstīs sadarbību starp finanšu ziņu vākšanas vienībām.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība?
Komisijas 2019. gadā pieņemtajā NILLN tiesību aktu kopumā tika uzsvērts, ka noziedznieki ir spējuši izmantot atšķirības starp dalībvalstu NILL/TFN režīmiem. Tā kā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas darbības vairumā gadījumu notiek pārrobežu līmenī, šo noziegumu novēršanā būtiska nozīme ir labai sadarbībai starp valsts līmeņa uzraudzītājiem un finanšu ziņu vākšanas vienībām. Daudzi subjekti, uz kuriem attiecas NILLN pienākumi, veic pārrobežu darbības, un valsts līmeņa uzraudzītāju un finanšu ziņu vākšanas vienību atšķirīgās pieejas neļauj tiem nodrošināt optimālu NILL/TFN praksi grupas līmenī. Lai risinātu šos pārrobežu jautājumus un maksimāli palielinātu ES finanšu sistēmas spēju gan novērst, gan atklāt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju / teroristu finansēšanu, ir vajadzīga lielāka ES līmeņa koordinācija, iekļaujot tiešas ES uzraudzības komponentu attiecībā uz riskantākajiem subjektiem.
B. Risinājumi
Kādi leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājumi ir apsvērti? Vai ir risinājums, kuram tiek dota priekšroka? Kādēļ?
Attiecībā uz NILL/TFN noteikumiem, izņemot pamatscenāriju (minimālas izmaiņas pašreizējā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvā), risinājumi ir tieši piemērojami, un noteikumi, kas piemērojami tikai subjektiem, uz kuriem attiecas tiesību akti, vai arī uzraudzītājiem un finanšu ziņu vākšanas vienībām, ir saskaņotāki. Uzraudzības jomā pamatscenārijs ietver ierobežotu NILL/TFN koordināciju, ko veic Eiropas Banku iestāde, kā tas ir pašlaik. Starpposma risinājums ir ES līmenī izveidot netiešas uzraudzības pilnvaras (ES struktūra, kas uzrauga valstu līmeņa uzraudzītājus), un cita iespēja ir arī izveidot ES līmeņa tiešu uzraudzību pār vairākiem riskantākajiem subjektiem; pēdējais risinājums ir ES tiešā uzraudzība pār visiem atbildīgajiem subjektiem. Finanšu ziņu vākšanas vienību gadījumā, izņemot pamatscenāriju neoficiālai koordinācijai starp valstu finanšu ziņu vākšanas vienībām, viena no iespējām ir izveidot ES līmeņa koordinācijas un atbalsta mehānismu finanšu ziņu vākšanas vienībām. Vēl viena iespēja ir izveidot vienotu ES finanšu ziņu vākšanas vienību, kas aizstātu valstu finanšu ziņu vākšanas vienības.

Atlasītās iespējas ir: saskaņotāku NILL/TFN noteikumu kopums, tostarp saskaņotāku subjektu kopums, uz kuriem attiecas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas prasības, saskaņotākas prasības, kas tiem ir jāpiemēro, un maksimālā summa EUR 10 000 apmērā skaidras naudas maksājumiem ES; ES NILL/TFN uzraudzītājs ar netiešām uzraudzības pilnvarām attiecībā uz visiem subjektiem, uz kuriem attiecas NILL/TFN prasības, un tiešu uzraudzības kompetenci attiecībā uz atsevišķiem riskantākajiem subjektiem finanšu nozarē; ES līmeņa koordinācijas un atbalsta mehānisms finanšu ziņu vākšanas vienībām, kas integrēts tajā pašā ES aģentūrā, kurā darbojas uzraudzītājs; valsts bankas kontu reģistru un datu izguves sistēmu savstarpējā savienojamība.

Kuru risinājumu katra no ieinteresētajām personām atbalsta?

Sabiedriskajā apspriešanā tika saņemtas 202 atbildes, no kurām 99 % gadījumu tika pausts uzskats, ka ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai apkarotu NIL/TF. Rīcība ES līmenī tika uzskatīta par visefektīvāko risinājumu. Visas ieinteresēto personu kategorijas atbalsta saskaņotākus noteikumus, tostarp saskaņotāku atbildīgo subjektu kopumu (76 %), saskaņotākas prasības (67 %) un skaidras naudas maksājumu ierobežojumus (55 %). Attiecībā uz ES līmeņa uzraudzītāju 55 % respondentu dod priekšroku tam, lai tas aptvertu visus subjektus – vai nu nekavējoties, vai pakāpeniski (ar ieinteresētajām personām ārpus finanšu sektora, kuras ir mazāk ieinteresētas). Lielākā daļa ieinteresēto personu atbalsta finanšu ziņu vākšanas vienību mehānisma plašās kompetences – no veidņu izstrādes (57 %) līdz tendenču un risku novērtēšanai (62 %) līdz kopīgas analīzes atbalstam (57 %).

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Kādas ir vēlamā risinājuma (ja tāds ir; ja nav, tad galveno risinājumu) priekšrocības?

ES NILL/TFN regulējuma lielāka efektivitāte un lietderība, nodrošinot konsekventāku piemērošanu un izpildi, ir galvenais ieguvums no vēlamajiem risinājumiem, un ES līmeņa struktūras to balstītu, koordinētu un atbalstītu. Tas samazinās noziedznieku iespējas izmantot regulējuma atšķirības starp dalībvalstīm un nodrošinās labāku mūsu finanšu sistēmas un ekonomikas aizsardzību. Efektīvākai pieejai attiecībā uz trešām valstīm būtu jāsamazina slogs tirgus dalībniekiem, jo piemērojami noteikumi kļūst gudrāki un pastiprinātas pārbaudes ir paredzētas tikai riskantām situācijām. ES mēroga bankas kontu reģistru starpsavienojums paātrinātu piekļuvi informācijai par bankas kontiem un veicinātu pārrobežu līmeņa sadarbību starp finanšu ziņu vākšanas vienībām un citām kompetentajām iestādēm. Skaidras naudas operāciju ierobežošana līdz maksājumiem, kas ir mazāki par 10 000 EUR, būtiski atturēs no nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mēģinājumiem, vienlaikus neietekmējot finansiālo integrāciju.

Kādas ir vēlamā risinājuma (ja tāds ir; ja nav, tad galveno risinājumu) izmaksas?

Galvenās izmaksas ir saistītas ar jaunas ES leģislācijas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanai (regulatīvās aģentūras) izveidi un darbību. Pieņemot, ka pilnas darbības laikā darbinieku skaits ir 250 pilnslodzes ekvivalenti, gada izmaksas būtu aptuveni 40 miljoni EUR. Paredzēts, ka vairāk nekā pusi no šīm izmaksām var segt, iekasējot nodevas no finanšu sektora subjektiem, uz kuriem attiecas regulējums.

Izmaksas radīsies arī privātā sektora subjektiem, uz kuriem nesen ticis attiecināts nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas regulējums. Tie galvenokārt ir daži virtuālo aktīvu pakalpojumu sniedzēju un kolektīvās finansēšanas platformu veidi. Šīs izmaksas galvenokārt ietvers nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas darbinieku pieņemšanu darbā un apmācību, kā arī atbilstošu IT lietojumprogrammu iegūšanu. Konkrētiem subjektiem, uz kuriem attiecas NILL/TFN regulējums, radīsies izmaksas, ko radīs iemaksas leģislācijā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanai. Katra subjekta precīzās izmaksas būs atkarīgas no to subjektu skaita, kuriem jāsniedz ieguldījums (tas tiks noteikts nākamajā deleģētajā aktā).

Centralizēto bankas kontu reģistru un datu izguves sistēmu savstarpēja savienojamība radīs izmaksas gan saistībā ar sistēmas izveidi, gan tās uzturēšanu. Pamatojoties uz izmaksām, kas radušās saistībā ar citām ES sistēmām, nākotnes starpsavienojumu platformas izmaksas provizoriski tiek lēstas aptuveni 2 000 000 EUR apmērā.

Kā tiks ietekmēti uzņēmumi, MVU un mikrouzņēmumi?

Finanšu iestādes, kas darbojas pārrobežu mērogā, gūs labumu no skaidrākiem un konsekventākiem noteikumiem visā ES, kā rezultātā samazināsies atbilstības nodrošināšanas izmaksas. Turklāt tās saskarsies ar saskaņotāku praksi un labāku saziņu starp valsts līmeņa uzraudzītājiem un finanšu ziņu vākšanas vienībām, un dažām no tām būs jāstrādā tikai ar vienu ES līmeņa uzraudzītāju. Citiem atbildīgajiem subjektiem tiks nodrošināta labāka uzraudzības kvalitāte un tiks saņemta labāka atgriezeniskā saite no finanšu ziņu vākšanas vienībām. MVU, uz kuriem attiecas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas regulējums, būtībā ir nefinanšu uzņēmumi, tostarp notāri, nekustamā īpašuma aģenti, grāmatveži un citi. Pašlaik tiem ir ierobežota

loma NIL/TF atklāšanā. Tiks uzlabota to informētība par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanu, kā arī uzraudzības līmenis, lai nodrošinātu, ka tie piemēro nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas pasākumus. Šīs iniciatīvas rezultātā būtu jāpalielina to aizdomīgo darījumu skaits, par kuriem viņiem jāziņo.

Vai tiks būtiski ietekmēts dalībvalstu budžets un pārvaldes iestādes?

Šāda negatīva ietekme nav paredzēta. Daži valsts līmeņa uzraudzītāji, kas pašlaik uzrauga subjektus, kuri tiks nodoti uzraudzībai ES līmeņa uzraudzītājam, varēs nedaudz ietaupīt.

Vai ir paredzama cita būtiska ietekme?

Galvenā sagaidāmā būtiskā ietekme ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas samazināšana ES. Saskaņā ar Eiropola aplēsēm neatklāto NIL/TF gadījumu kopējais apjoms ievērojami pārsniedz 100 miljardus EUR gadā. Uzlabots preventīvais regulējums var palīdzēt samazināt šo skaitli, samazinot noziedzniekiem pieejamās iespējas. Tas var radīt ievērojamu sociālo labumu. Turklāt uzlabota atklāšana pozitīvi ietekmēs lietas, par kurām tiek veikta izmeklēšana un kriminālvajāšana, ar lielākām iespējām atgūt līdzekļus visu labā.

D. Turpmākie pasākumi

Kad politika tiks pārskatīta?

Pārskatīšanas klauzula gaidāmajā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas regulā būs jāizvērtē piecu gadu laikā pēc piemērošanas. Vienlaikus tiks pārskatīta Iestādes nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanai darbība, ja līdz tam brīdim tā būs darbojusies vismaz divus gadus.